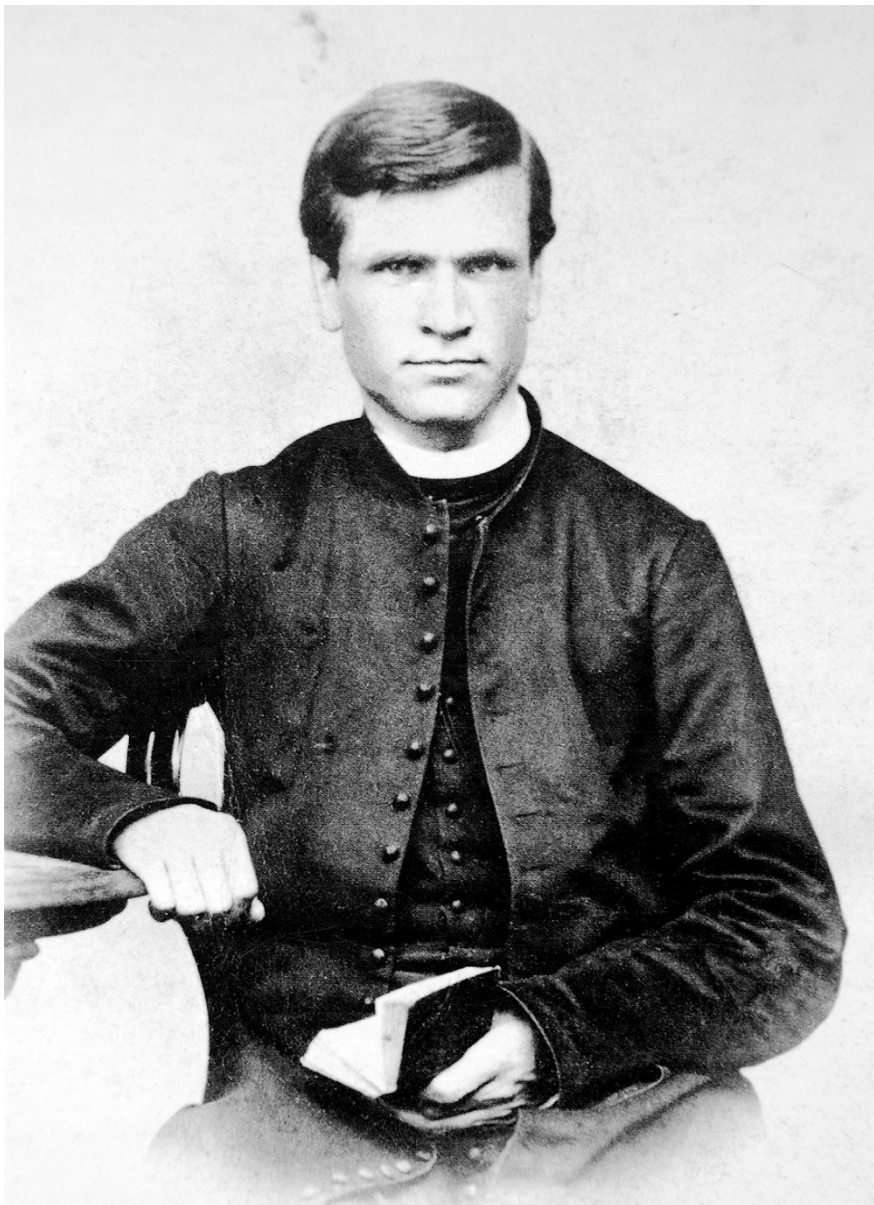

Tvorba Donelaitise vznikala na Malé Litvě a byla určena čtenářům v Prusku: především kněžím litevského původu, tzn. vrstevníkům Donelaitise. Je možné, že úryvky z *Metai* používal při kázání. Striktně platí, že Donelaitis ve své tvorbě vůbec nereflekoval Velkou Litvu a tamní Litevce. V jeho tvorbě ještě nejsou žádné známky národního obrození či státoprávního smýšlení. Sociální obzor *Metai* je „uzavřen“ pouze v lokální vesnické komunitě Litevců a má především morální poslání, nikoli obrozenecké.

POČÁTKY LITEVSKÉHO NÁRODNÍHO OBROZENÍ NA VELKÉ LITVĚ V POLOVINĚ 19. STOLETÍ

Antanas Baranauskas (1835 – 1902)

Katolický kněz, Sejnenský biskup

Spisovatel

Lingvista

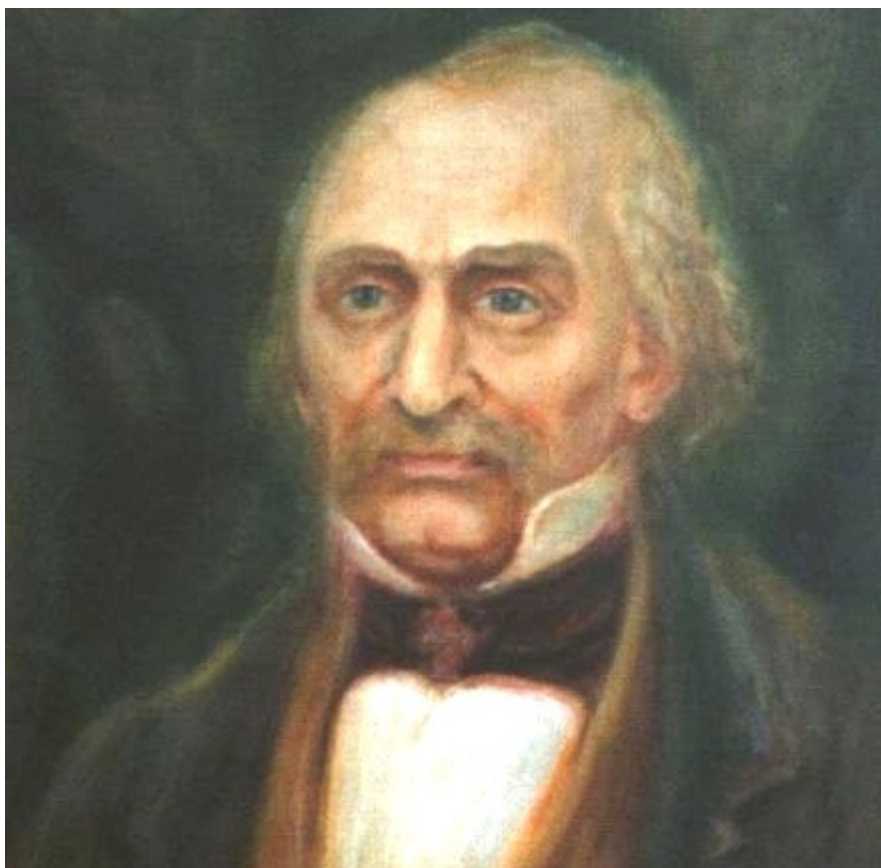
Autor poémy *Anykščiu šilelis (Bor
kolem Anykščiai)*, 1858/1859

Následuje četba
Anykščių šilelis

POČÁTKY LITEVSKÉHO NÁRODNÍHO OBROZENÍ NA VELKÉ LITVĚ V POLOVINĚ 19. STOLETÍ

Hlavní aspekty předurčující vývoj litevského obrození:

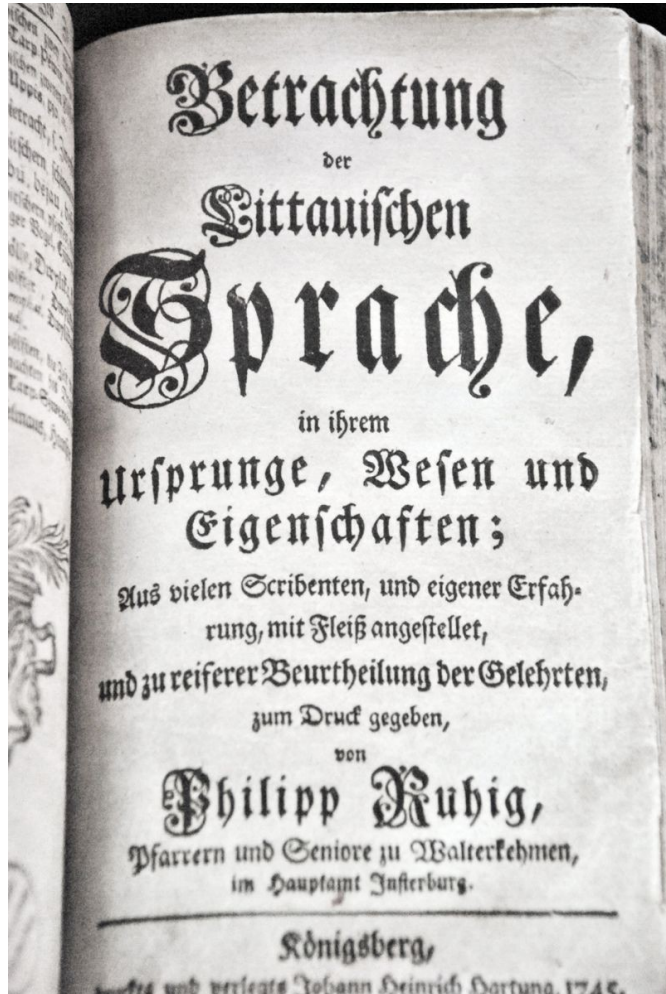
1. Postupný vzestup etnické identity: ambivalentní vztah litevské a polské šlechty (příklad: Dionizas Poška (1765 – 1830) a jeho *Baublys* – první litevské muzeum, 1812).

POČÁTKY LITEVSKÉHO NÁRODNÍHO OBROZENÍ NA VELKÉ LITVĚ V POLOVINĚ 19. STOLETÍ

Hlavní aspekty předurčující vývoj litevského obrození:

2. Postupný vzestup etnické identity: první náznaky litevské jazykové emancipace. Příklad:

Philipp Ruhig

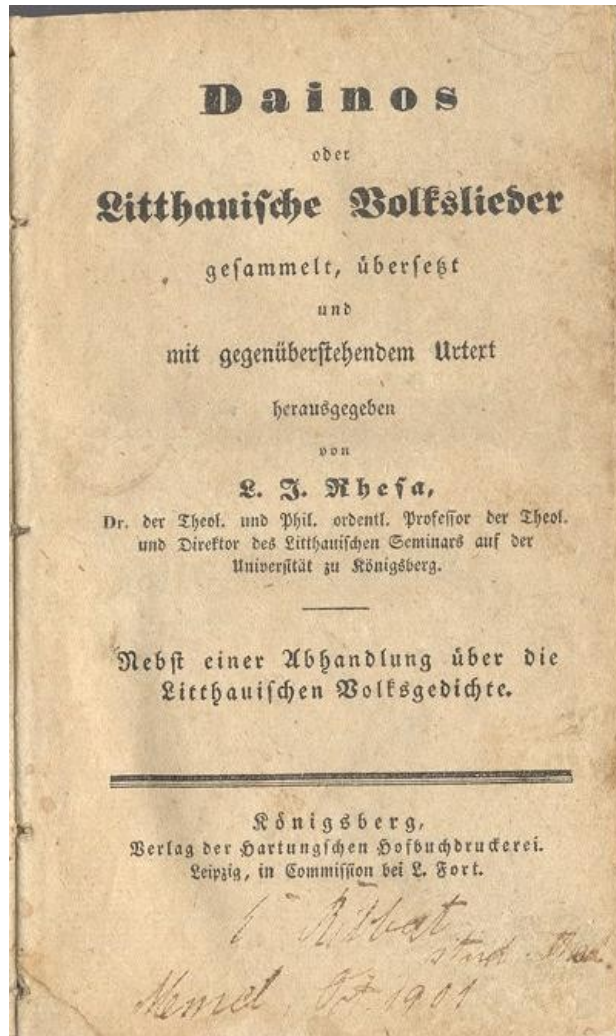
Rozbor litevského jazyka a jeho původu, podstaty a vlastností, 1745, Královec

Obhajoba litevštiny jako svébytného, starého a hodnotného jazyka.

POČÁTKY LITEVSKÉHO NÁRODNÍHO OBROZENÍ NA VELKÉ LITVĚ V POLOVINĚ 19. STOLETÍ

Hlavní aspekty předurčující vývoj litevského obrození:

3. Postupný vzestup etnické identity: lidová slovesnost v hledáčku intelektuálů. Příklad:

Ludwig Rhesa

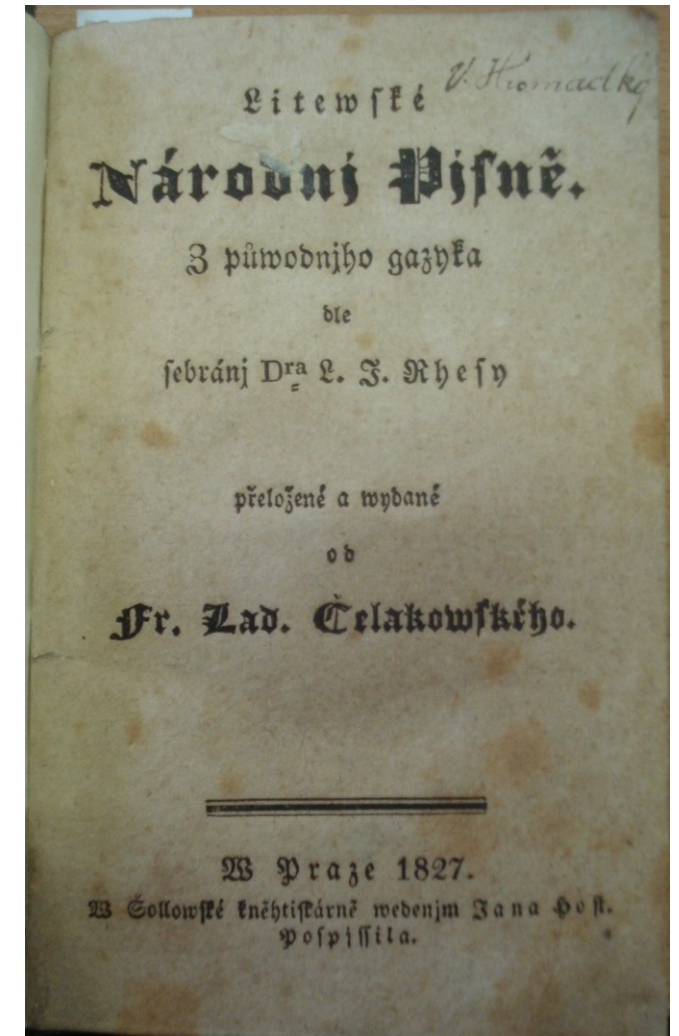
*Dainos oder Litthauische
Volkslieder*, 1825, Královec

První sbírka litevských
národních písní.

**František Ladislav
Čelakovský**

Překlad Rhesovy
sbírky litevských
písní, Praha 1827

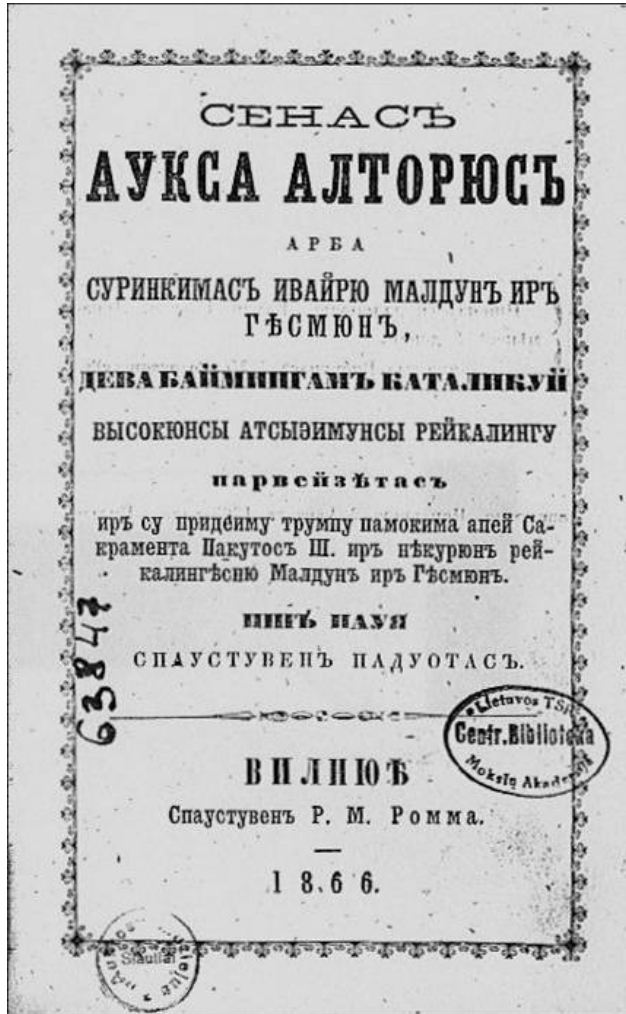
Počátky české
baltistiky.

POČÁTKY LITEVSKÉHO NÁRODNÍHO OBROZENÍ NA VELKÉ LITVĚ V POLOVINĚ 19. STOLETÍ

Hlavní aspekty předurčující vývoj litevského obrození:

4. Represe po povstáních 1830 a 1863. Konfiskace majetků. ZÁKAZ TISKU V LATINCE

Michail Muravjev (1796 – 1866)

Generální gubernátor Litvy 1864-1865.

Iniciátor zákazu tisku latinkou.

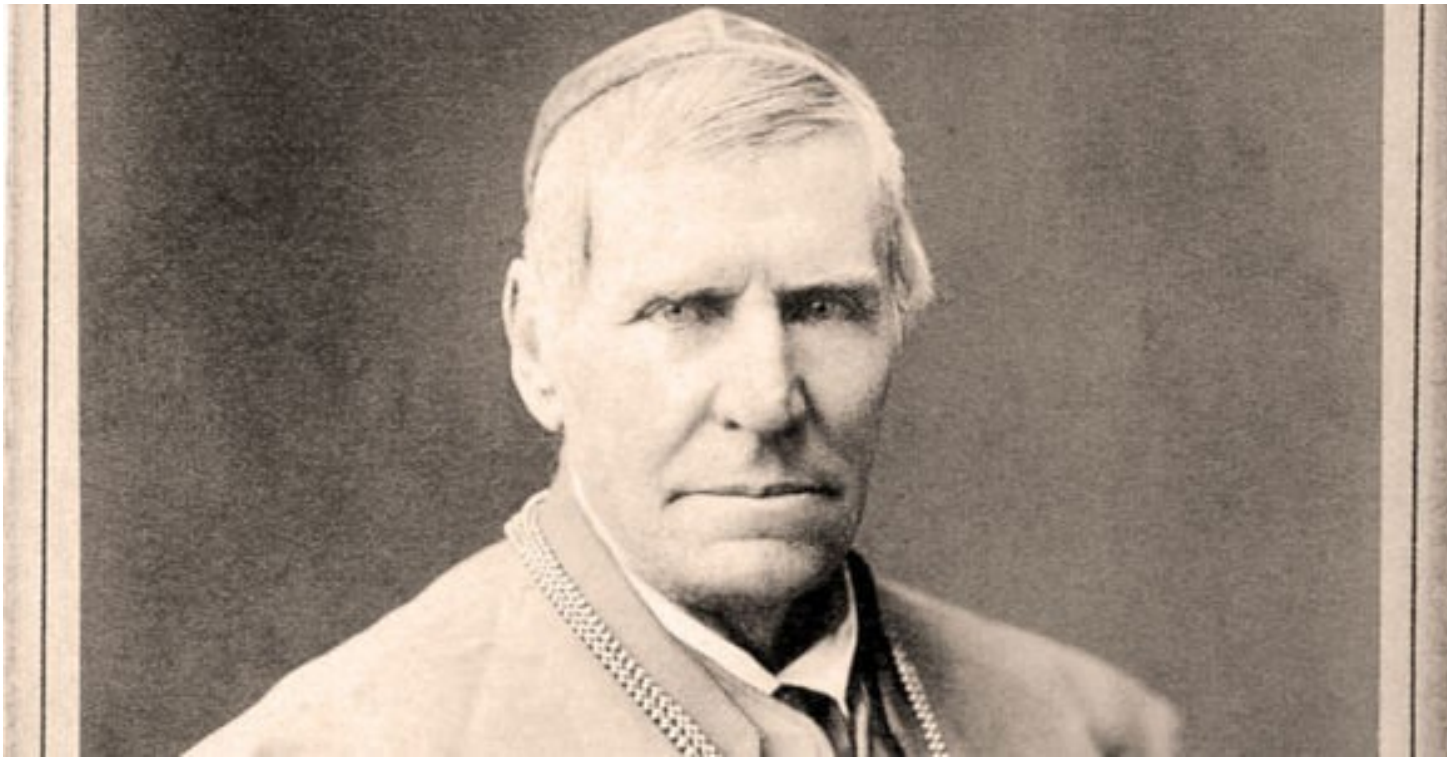
Vlevo: příklad „litevského“ tisku ruským písmem (tzv. graždankou).

POČÁTKY LITEVSKÉHO NÁRODNÍHO OBROZENÍ NA VELKÉ LITVĚ V POLOVINĚ 19. STOLETÍ

Hlavní aspekty předurčující vývoj litevského obrození:

5. Katolická církev v ohrožení Ruské říše: stmelující nebezpečí.

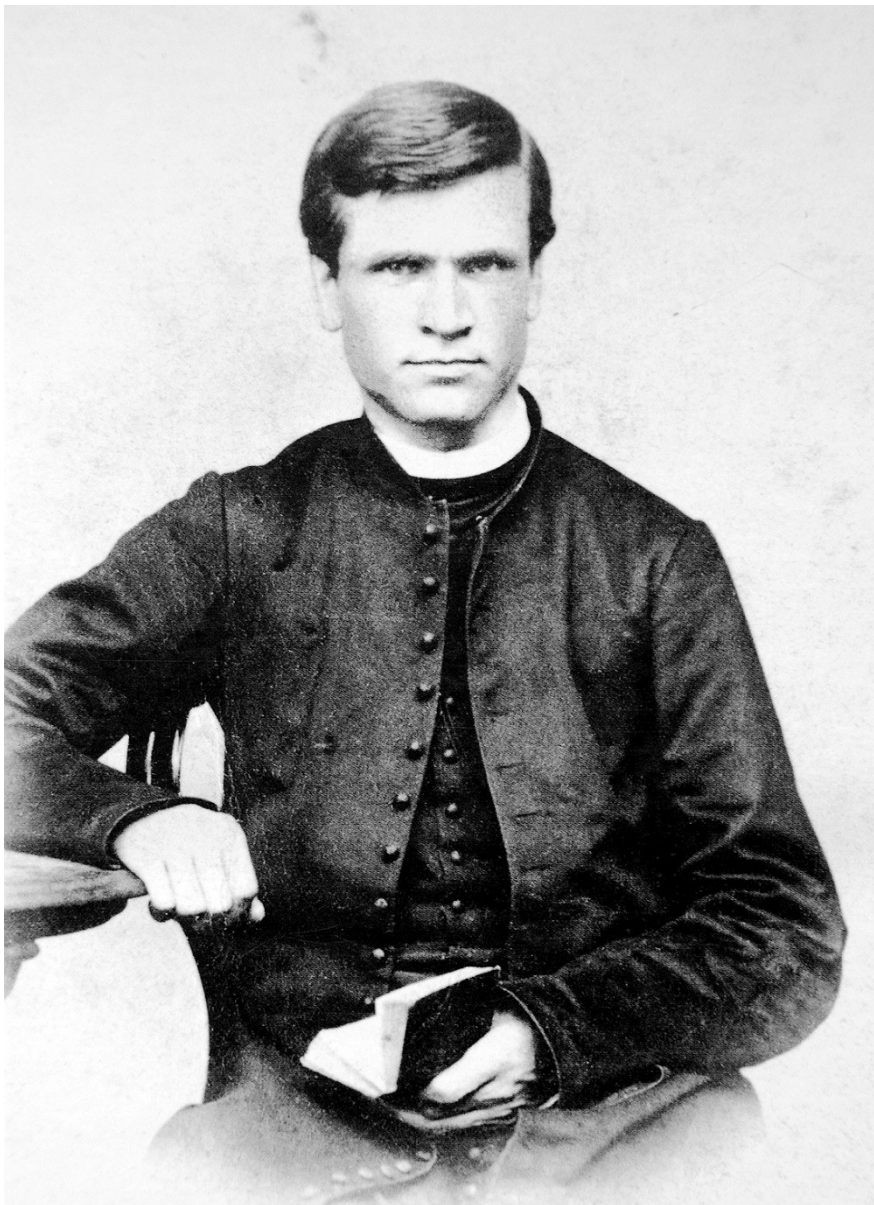
Motiejus Valančius (1801 – 1875). Žemaitický biskup od roku 1850

Hnutí střízlivosti (od roku 1858)

Konspirační síť pro pašování knih (1867-1904) – *Knygnešystė*

Valančius byl první skutečnou autoritou Litevců. Hnutí střízlivosti a pašování zakázaných knih jsou prvními masovými projevy Litevců jako dnešního etnika.

POČÁTKY LITEVSKÉHO NÁRODNÍHO OBROZENÍ NA VELKÉ LITVĚ V POLOVINĚ 19. STOLETÍ

Antanas Baranauskas (1835 – 1902)

Katolický kněz, Sejnenský biskup

Spisovatel

Lingvista

Autor poémy *Anykščiu šilelis (Bor
kolem Anykščiai)*, 1858/1859